

Vec C-200/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

28. marec 2023

Vnútroštátny súd:

Värchoven kasacionen säd

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

21. marec 2023

Navrhovateľka kasačného opravného prostriedku:

Agencia po vpisvanijata

Odporkyňa v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

OL

Predmet sporu

Hlavné konanie bolo začaté na základe kasačnej sťažnosti, ktorú podala Agencia po vpisvanijata (registračná agentúra, ďalej len „AV“) proti rozsudku Administrativen săd Dobrich (Správny súd Dobrich, Bulharsko). Ten označil list, ktorý zaslal Izpalnitelen direktor (výkonný riaditeľ) AV, za neplatný a AV bola uložená povinnosť zaplatiť spoločnosti OL odškodnenie vo výške 500 leva (BGN) za nemajetkovú ujmu, ktorá jej vznikla v podobe negatívnych emócií a emocionálnej ujmy v dôsledku tohto listu, ktorým bolo porušené jej právo na výmaz podľa článku 17 ods. 1 nariadenia 2016/679.

Predmet a právny základ prejudiciálnej otázky

Výklad práva Únie; článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Má sa článok 4 ods. 2 smernice 2009/101/ES vykladať v tom zmysle, že ukladá členskému štátu povinnosť povoliť zverejnenie spoločenskej zmluvy a stanov podliehajúcich registrácii podľa článku 119 Targovski zakon (Obchodný zákonník, Bulharsko), ak táto spoločenská zmluva a stanovy okrem mien akcionárov, ktoré podliehajú povinnému zverejneniu podľa článku 2 ods. 2 Zakon za targovskia registar i registara na juridicheskite lica s nestopanska cel (Zákon o obchodnom registri a registri neziskových právnických osôb, ďalej len „ZTRRJULNC“) obsahujú aj iné osobné údaje? Pri odpovedi na túto otázku treba mať na pamäti, že registračná agentúra je orgánom verejného sektora, voči ktorému sa podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora možno dovolávať ustanovení smernice, ktoré majú priamy účinok (rozsudok zo 7. septembra 2006, Vassallo, C-180/04, ECLI:EU:C:2006:518, bod 26 a tam citovaná judikatúra)
2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, možno za okolností, ktoré viedli k sporu vo veci samej, predpokladať, že spracúvanie osobných údajov registračnou agentúrou je nevyhnutné na splnenie úlohy vykonávanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi na splnenie jeho zákonnej povinnosti v zmysle článku 6 ods. 1 písm. e) všeobecného nariadenia 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „nariadenie GDPR“)?
3. Ak sa na prvé dve otázky odpovie kladne, možno považovať vnútroštátnu právnu úpravu za prípustnú ako objasnenie možnosti „dobrovoľného zverejnenia“ osobných údajov v zmysle článku 4 ods. 2 smernice

2009/101/ES bez ohľadu na odôvodnenia 32, 40, 42, 43 a 50 nariadenia GDPR? Takouto vnútroštátnou právnou úpravou je článok 13 ods. 9 ZTRRJULNC, podľa ktorého v prípade, že sú v žiadosti alebo súvisiacich dokumentoch uvedené osobné údaje, ktoré zákon nevyžaduje, predpokladá sa, že osoby, ktoré ich poskytnú, súhlasia so spracúvaním týchto údajov agentúrou a s poskytnutím prístupu verejnosti k nim.

4. Existujú nejaké opatrenia potrebné na prebratie povinnosti vyplývajúcej z článku 3 ods. 7 smernice 2009/101/ES, podľa ktorého členské štáty musia prijať potrebné opatrenia, aby zabránili akémukoľvek nesúladu medzi obsahom informácií zverejnených podľa ods. 5? Najmä ak sa obsah registra alebo spisu navzájom líšia a aby sa zohľadnili záujmy tretích osôb na informovanosti o základných dokumentoch spoločnosti, ako aj o niektorých informáciách, ktoré sa ich týkajú a sú uvedené v odôvodnení 3 tejto smernice. Je prípustná vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje procesný režim (formuláre žiadostí, predkladanie kópií dokumentov, v ktorých sa osobné údaje stali nerozpoznateľnými) na uplatnenie práva fyzickej osoby podľa článku 17 nariadenia GDPR požadovať od prevádzkovateľa, aby bez zbytočného odkladu vymazal osobné údaje, ktoré sa jej týkajú, ak osobné údaje, o ktorých vymazanie sa žiada, tvoria súčasť verejne prístupných (zverejnených) záznamov, ktoré prevádzkovateľovi poskytla na základe obdobnej procesnej úpravy iná osoba, ktorá týmto aktom určila aj účel spracúvania, ktoré iniciovala?
5. Vystupuje registračná agentúra v situácii, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, vo vzťahu k osobným údajom len ako prevádzkovateľ alebo je aj ich príjemcom, ak účel ich spracúvania určil iný prevádzkovateľ v rámci dokumentov predložených na zverejnenie?
6. Predstavuje vlastnoručný podpis fyzickej osoby informáciu týkajúcu sa identifikovanej fyzickej osoby alebo sa naň vzťahuje pojem „osobné údaje“ v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia GDPR?
7. Má sa pojem „nemajetková ujma“ uvedený v článku 82 ods. 1 nariadenia GDPR vykladať v tom zmysle, že predpoklad nemajetkovej ujmy vyžaduje hmatateľnú ujmu a objektívne pochopiteľné poškodenie osobných záujmov alebo na tento účel postačuje len krátkodobá strata dispozície dotknutej osoby nad jej údajmi z dôvodu zverejnenia osobných údajov v obchodnom registri, ktorú utrpela dotknutá osoba bez akýchkoľvek hmatateľných alebo nepriaznivých následkov?
8. Môže byť stanovisko vnútroštátneho dozorného orgánu, Komisia za zaštitu na ličnite danni (Komisia pre ochranu osobných údajov, Bulharsko), č. 01-116(20)/01.02.2021, vydané podľa článku 58 ods. 3 písm. b) nariadenia GDPR, podľa ktorého registračná agentúra nemá žiadnu právnu možnosť alebo právomoc z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť dotknutej osoby obmedziť spracúvanie už zverejnených údajov, prípustné ako dôkaz

v zmysle článku 82 ods. 3 nariadenia GDPR, že registračná agentúra v žiadnom ohľade nezodpovedá za okolnosť, ktorá spôsobila škodu fyzickej osobe?

Uvedené právne predpisy Únie a judikatúra

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov, ďalej len „GDPR“): odôvodnenia 4, 32, 40, 42, 43, 50 a 65, ako aj články 2, 4, 6, 17, 58 a 82

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/101/ES zo 16. septembra 2009 o koordinácii záruk, ktoré sa od obchodných spoločností v zmysle článku 48 druhého odseku zmluvy vyžadujú v členských štátoch na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto záruk: odôvodnenia 3 a 4, článok 2 písmeno a), článok 3 a článok 4 ods. 2

Uvedené vnútroštátne predpisy

Targovski zakon (Obchodný zákonník): článok 115 bod 3 a článok 119

Zakon za targovskia register i registara na juridicheskite lica s nestopanska cel (Zákon o obchodnom registri a registri neziskových právnických osôb, ďalej len „ZTRRJULNC“): články 2, 3, 6 a 11

Naredba № 1 ot 14 fevruari 2007 r. za vodene, sahranjavane i dostap do targovskia register i do registara na juridicheskite lica s nestopanska cel (Vyhláška č. 1 zo 14. februára 2007 o vedení, uchovávaní a sprístupňovaní obchodného registra a registra neziskových právnických osôb): článok 6

Krátke zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 OL je spoločníkom spoločnosti „Praven Štit Konsulting“ OOD, ktorá bola zapísaná do obchodného registra vedeného AV 14. januára 2021. Spolu s návrhom na zápis do registra bola predložená spoločenská zmluva z 30. decembra 2020, podpísaná spoločníkmi, ktorá obsahovala tri mená zo spoločnosti OL, ich identifikačné čísla, čísla ich občianskeho preukazu a dátum a miesto jeho vydania, ako aj ich adresu. Zmluva bola zaregistrovaná a zverejnená v podobe, v akej bola predložená.
- 2 Dňa 8. júla 2021 OL požiadala AV o vymazanie svojich osobných údajov zo spoločenskej zmluvy a uviedla, že odvoláva súhlas v rozsahu, v akom sa spracúvanie zakladalo na jej súhlase.

- 3 Nečinnosť AV v súvislosti s touto žiadosťou bola napadnutá, na základe čoho Administrativen sád Dobrich (Správny súd Dobrich) právoplatným rozsudkom zrušil konkludentné zamietnutie AV vymazať osobné údaje OL a vrátil vec AV na nové rozhodnutie.
- 4 Na základe tohto rozhodnutia (a ďalšieho rozhodnutia Administrativen sád Haskovo (Správny súd Haskovo, Bulharsko) s podobným obsahom, ale vo vzťahu k druhému spoločníkovi, RS) bol vypracovaný list č. 66-00-758/26.01.2022, v ktorom sa uvádza, že na vyhovenie žiadosti o výmaz osobných údajov, je potrebné predložiť overenú kópiu zakladateľskej listiny spoločnosti „Praven Štit Konsulting“ OOD, v ktorej boli osobné údaje spoločníkov, okrem tých, ktoré vyžaduje zákon, neidentifikovateľné.
- 5 Dňa 31. januára 2022 sa OL priamo obrátila na Administrativen sád Dobrich (Správny súd Dobrich) so sťažnosťou proti listu AV č. 66-00-758/26.01.2022, ako aj so žiadosťou o náhradu škody vo výške 2000 BGN za nemajetkovú ujmu jej spôsobenú týmto listom, ktorý porušil jej práva podľa nariadenia GDPR.
- 6 Dňa 1. februára 2022 AV z úradnej moci vymazala identifikačné číslo, číslo preukazu totožnosti, dátum a miesto jeho vydania a adresu OL bez toho, aby jej bola doručená kópia stanov s nerozpoznateľnými osobnými údajmi spoločníkov. Tri mená OL a ich podpis neboli zmazané.
- 7 Administrativen sád Dobrich (Správny súd Dobrich) vo svojom rozsudku, proti ktorému bolo podané odvolanie na vnútroštátny súd, zrušil napadnutý list výkonného riaditeľa AV a nariadil AV zaplatiť OL náhradu škody vo výške 500 BGN a zákonný úrok z istiny od 26. januára 2022 až do jej úplného zaplatenia. Bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v podobe negatívnych emócií a emocionálnej ujmy v dôsledku listu, ktorý porušil ich právo na výmaz podľa článku 17 ods. 1 GDPR a viedol k nezákonnému spracúvaniu osobných údajov OL uvedených v spoločenskej zmluve zverejnenej v obchodnom registri.
- 8 Administrativen sád Dobrich (Správny súd Dobrich) rozhodol, že list z 26. januára 2022 bol v rozpore s právoplatným rozsudkom, a tým pokračoval v nezákonnom spracúvaní osobných údajov fyzickej osoby v rozpore s jej právami podľa článku 17 GDPR a článku 2 ods. 2 ZTRRJULNC. Na účely stanovenia zodpovednosti podľa článku 82 GDPR a určenia výšky náhrady škody Administrativen sád Dobrich (Správny súd Dobrich) zohľadnil skutočnosť, že list, ktorým podľa jeho zistení došlo k porušeniu ochrany osobných údajov, bol datovaný 26. januára 2022 a že 1. februára 2022 OZ vymazal identifikačné číslo OL, číslo preukazu totožnosti a dátum a miesto jeho vydania a adresu, pričom jej podpis ešte nebol vymazaný. Považoval za preukázané, že OL počas tohto obdobia utrpela negatívne psychické a emocionálne ujmy, konkrétne strach a úzkosť z možného zneužitia, bezmocnosť a sklamanie z nemožnosti chrániť jej osobné údaje. Tieto ujmy boli v priamej príčinnej súvislosti s listom z 26. januára 2022, ktorým napriek požadovanému výmazu, absencii jej súhlasu s ďalším

spracúvaním osobných údajov a právoplatnému rozsudku, neboli prijaté žiadne opatrenia na bezodkladný výmaz osobných údajov.

- 9 AV napadla rozsudok na vnútroštátnom súde v časti, v ktorej sa list označuje ako neplatný a priznáva sa náhrada škody. Sťažnosť vychádza zo skutočnosti, že list nie je individuálnym správnym aktom, ale má charakter informácie o predpokladanom postupe pri požadovanom výmaze osobných údajov. Výslovne sa argumentuje tým, že OZ je nielen správcom osobných údajov, ale aj príjemcom týchto údajov, ktoré žiadatelia predložili v registračnom konaní a že predloženie zakladateľskej listiny a stanov s neidentifikovateľnými údajmi by umožnilo spracúvanie osobných údajov fyzických osôb vrátane možnosti obmedzenia prístupu k ich časti. Na podporu tohto stanoviska sa OZ odvoláva na stanovisko č. PNMD-61-116(20)/2021 Komisie na ochranu osobných údajov z 1. februára 2021, ktoré AV vydala v rámci výkonu právomocí vnútroštátneho dozorného orgánu podľa článku 58 ods. 3 písm. b) GDPR.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 10 AV tvrdí, že nedošlo k protiprávnemu konaniu, pretože v odpovedi na pôvodný návrh na zápis obchodnej spoločnosti z 10. januára 2021 nebola predložená spoločenská zmluva a stanov s nerozpoznateľnými osobnými údajmi, pričom 12. januára 2021 bol žalobca upozornený, aby predložil kópiu spoločenskej zmluvy a stanov s nerozpoznateľnými osobnými údajmi, na ktoré sa povinnosť zverejnenia nevzťahovala. Pokyny neboli dodržané, následne bola vykonaná registrácia a zakladateľská zmluva bola zverejnená v podobe, v akej bola podaná (t. j. s neprekrytými osobnými údajmi). AV tvrdí, že neexistuje možnosť zmeniť okolnosti uvedené pri zápise a zverejnení a že nepredloženie zakladateľskej listiny, v ktorej osobné údaje neboli prekryté, nie je v zásade dôvodom na zamietnutie zápisu obchodnej spoločnosti. List z 26. januára 2022 podľa nej len informuje o postupe stanovenom zákonom, podľa ktorého sa už zverejnené osobné údaje vymažú.
- 11 AV sa domnieva, že akákoľvek ujma spôsobená listom z 26. januára 2022, opísaná ako „pocit bezmocnosti a sklamania“ z dôvodu nemožnosti ochrany osobných údajov, nebola preukázaná; ak by OL skutočne pocítovala znepokojenie z dôvodu, že jej údaje boli verejne prístupné, mala možnosť predložiť na zverejnenie kópiu spoločenskej zmluvy s prekrytými osobnými údajmi, aby sa tomu zabránilo, a nie zvoliť zdĺhavejšiu cestu súdnej nápravy.
- 12 Okrem toho AV spochybňuje existenciu príčinnej súvislosti medzi listom z 26. januára 2022 a emocionálnou ujmou OL.
- 13 OL spochybňuje celé stanovisko AV a domnieva sa, že AV je prevádzkovateľom osobných údajov a že nie je prípustné ukladať iným osobám povinnosti, ktoré má v súvislosti s výmazom osobných údajov fyzických osôb. Odvoláva sa na judikatúru, podľa ktorej je stanovisko vnútroštátneho dozorného orgánu na ochranu osobných údajov v rozpore s nariadením GDPR a podrobne odôvodňuje

svoje stanovisko, že spracúvanie osobných údajov zo strany AV je v rozpore s právom Spoločenstva, o čom už boli podané oznámenia Európskej komisii, č. CHAP(2022)0864/18.02.2022, a na Minister na pravosadieto (minister spravodlivosti), č. 014-00-118/18.05.2022.

Krátke zhrnutie dôvodov podania

- 14 Okrem vyššie uvedeného rozsudku Administrativen sad Haskovo (Správny súd Haskovo Bulharsko), ktorého účastníkom bol RS, druhý spoločník spoločnosti „Praven Štit Consulting“ OOD, existuje množstvo ďalších súdnych rozhodnutí, ktoré sa v podobných skutkových situáciách zaoberajú právom podľa článku 17 ods. 1 nariadenia GDPR. Rozsudkom č. 789/25.01.2023 Vărhoven administrativen sad (Najvyšší správny súd, Bulharsko) bol zrušený rozsudok Administrativen sad Dobrich (Správny súd Dobrich) č. 167/04.05.2022 v časti, ktorou uložil AV povinnosť zaplatiť fyzickej osobe odškodné vo výške 500 BGN za nemajetkovú ujmu v podobe negatívnych emócií a emocionálnej ujmy v dôsledku listu výkonného riaditeľa AV, ktorého obsah je totožný s obsahom listu z 26. januára 2022. Vărhoven administrativen sad (Najvyšší správny súd) rozhodol, že po výmaze osobných údajov fyzickej osoby v spoločenskej zmluve *ex offio* a ukončení súdneho konania v tejto časti je neprípustné rozhodovať o samostatnej žalobe o náhradu škody z dôvodu odmietnutia výmazu osobných údajov.
- 15 Tomuto rozsudku a konaniu vo veci samej predchádzali mnohé iné spory, vyplývajúce zo žiadostí fyzických osôb adresovaných AV o výmaz ich osobných údajov zverejnených vo verejných registroch vedených AV. V závislosti od konkrétne formulovaných sťažností a vykonaných procesných krokov alebo rozsudkov vydaných prvostupňovými súdmi, vytvoril Vărhoven administrativen sad (Najvyšší správny súd) ako posledná inštancia judikatúru, ktorú možno rozdeliť do troch skupín rozsudkov.
- 16 V prvej skupine sa predpokladá, že súd sa zaoberá žalobou proti listu s abstraktným obsahom a charakterom informácie, vo vzťahu ku ktorému sa uvádza, že ide o individuálny správny akt výkonného riaditeľa AV, ale list nemá znaky takéhoto [správneho] aktu, ktorý by bol týmto postupom napadnuteľný, takže konanie začaté takýmito žalobami je neprípustné.
- 17 Druhá skupina zahŕňa rozsudky súdov o žalobách, ktoré už napadli zamietnutie výmazu osobných údajov zo strany AV, takže žaloby boli prijaté na posúdenie, ale veci boli vrátené AV na nové rozhodnutie z procesných dôvodov. V jednej časti tejto skupiny boli vyvedené právne závery, že spracúvanie osobných údajov je nezákonné, pretože článok 13 ods. 9 ZTRRJULNC predpokladá súhlas, a to je v rozpore s nariadením GDPR.
- 18 Tretia skupina rozhodnutí tiež ruší prvostupňové rozsudky z procesných dôvodov a vracia veci na nové rozhodnutie s poučením o aplikácii práva.

- 19 Vnútroštátna komora sa domnieva, že bez ohľadu na skutočnosť, že formálne neexistuje protichodná judikatúra súdu poslednej inštancie, ktorý o sporoch vyplývajúcich z uplatňovania nariadenia GDPR rozhoduje, neexistuje medzi účastníkmi konania a súdmi v Bulharsku jasná dohoda. V odôvodnení rozsudkov sa vo veľkej miere dospelo k záveru, že Komisia pre výmaz osobných údajov vydala chybné stanovisko, v ktorom nesprávne vysvetlila právomoci AV v súvislosti so žiadosťami o výmaz osobných údajov, ktoré jej boli adresované. Takýto protichodný výklad ustanovení nariadenia GDPR v stanovisku vnútroštátneho dozorného orgánu a v rozsudkoch, ktoré sú záväzné len pre účastníkov príslušného súdneho konania, svedčí o ťažkostiach pri hľadaní skutočného obsahu uplatniteľného práva Únie. Riziku nesprávneho výkladu príslušných ustanovení v množstve prípadov prejednávaných na rôznych inštanciách možno predísť len podaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie, ktorý všeobecne záväzným spôsobom objasní obsah rozhodného práva.
- 20 Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ktorá je vnútroštátnemu súdu známa - konkrétne rozsudky z 9. marca 2017, Manni (C-319/15, EU:C:2017:197), zo 7. mája 2007, Rijkeboer (C-553/07, EU:C:2009:293), a z 24. septembra 2019, GC a i. (C-136/17, EU:C:2019:773) - nedáva odpoveď na otázky relevantné pre správne rozhodnutie vo veci podanej kasačnej sťažnosti AV. Je možné, že prípadný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-456/22, týkajúci sa návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý bol doručený 8. júla 2022 od Landgericht Ravensburg (Krajinský súd Ravensburg, Nemecko), poskytne objasnenie pojmu „nemajetková ujma“ v zmysle článku 82 ods. 1 nariadenia GDPR, čo by pre prejednávanú vec mohlo byť užitočné, ale vzhľadom na osobitosti konania vo veci samej nemožno vylúčiť, že očakávaná odpoveď Súdneho dvora nebude postačovať na rozhodnutie vo veci samej. Stanovisko generálnej advokátky T. Čapeta zo 6. októbra 2022 vo veci Norra Stockholm Bygg (C-268/21, EU:C:2022:755, body 18, 19 a 22) sa týka prevádzkovateľa, ktorý rozhoduje o účeloch a prostriedkoch spracúvania osobných údajov a zvažuje možnosť, že osoba má vo vzťahu k tým istým osobným údajom rôzne roly: ako prevádzkovateľ, ako príjemca alebo oboje - v závislosti od účelu spracúvania. Touto časťou stanoviska sa Súdny dvor vo svojom rozsudku v tejto veci nezaoberal (rozsudok z 2. marca 2023, Norra Stockholm Bygg, C-268/21, EU:C:2023:145), preto stanovisko Súdneho dvora k položeným otázkam nie je jasné, no v prejednávanej veci by bolo podstatné. Vplyv, ktorý má nariadenie GDPR na všetky oblasti práva, pokiaľ ide o zaradenie v ňom zakotveného práva na ochranu osobných údajov fyzických osôb do už existujúceho práva zaručujúceho publicitu a prístup k určitým činnostiam vrátane obchodu, si vyžaduje mimoriadne starostlivý výklad každého jeho ustanovenia, ktoré musí byť jednoznačné a záväzné pre všetky vnútroštátne orgány, ktoré ho uplatňujú.
- 21 Proti rozhodnutiu vnútroštátneho súdu v tejto veci nemožno podať opravný prostriedok, preto sa Súdny dvor domnieva, že vzhľadom na existujúce nejasnosti a ťažkosti pri výklade príslušných ustanovení Spoločenstva je povinný využiť postup spolupráce a predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho

konania, aby sa zabránilo nesprávnemu uplatňovaniu ustanovení Spoločenstva a rozpornej judikatúre.

PRACOVNÝ DOKUMENT